אין דורשין פרק שני חגיגה

יכול אני לבעול. שהיה נקי בהטייה חוז נמי נבעלת כן: **כאמבטי.** כלי שרוחצין בו כל הגוף וי"ל שהטיח שם אדם שבכת זרע ונכנס במעיה: **מעיקרא.** כשיצאת מן האדם: **מאין ולאין.** מאין מבא ואין לכך עורך: **לוסף הייתי.** מתבונן הייתי במעשה בראשית: **ואין ביניהן.** במקום מיכונן מקוס קשרי כיפת הרקיע בקרקע: **גודא דגמלא.** כשמסדרין לוחמין של גשר זו אצל זו אי אפשר שלא תהא ריוח בינתים וכן גלימי וכן כפי: **סחופין.** כפופין: **אחר קיצץ בנטיעות.** קלקל ועיות בנכנס לפרדס ומקצץ הנטיעות. ולפי שדימה אותן בתחלת הדברים לנכנס לפרדס נקט ליצא דקיצץ בנטיעות: **לא עמידה לא גרסינן: לא עורף.** דבכל לדיהן יש להם פנים: **עיפוי.** עיפות: **פולטי.** מכת מקל כשטוגמל"י: **פוגלא.** לגון: **ממיטרא.** ערוגה: **ונוחין לאבדן.** על ידי שכחה: כי

ומחיוהו שיתין פולטין. להודיע (ב) לו שאין יכולת למטטרון יותר מאמריני: **שובו** בנים שובבים. בירושלמי מפרש למה אירע לו כך ואיכא טפי מקרלאות שדורש והיה הורג (ג) דזכרי דברי תורה ואמר כל תלמיד דהוה חמי ליה הוה קטיל ולא עוד דהוה על לנית ועדא הוה חמי טליא קמיה סופרא ואמר מאן אלו עבדין הכא כו' כיון דהוו שמעין ליה שבקין ואזלין וקאמר ליה ר"מ מאי דכתיב (ד)(הי' כיכך) את כל אשר לאיוב למשנה (איוב מב) ואמר לו שכפל לו ממונו והוא הטיב שר"ע דרים ליה בזכות מצות ומעשים טובים כך מרלאשיתו ומייתי ליה טוב אחרית דבר מרלאשיתו ודרים ליה ר"מ לאדם שהוליד בנים בילדותו ומתו ובזקנותו הוליד ונתקיימו ואמר לו ר"ע רבך לא כך דרש אלא טוב מרלאשיתו [וכי] הוה המעשה אבויה אבי הוה מגדולי ירושלים וביום שבא למהולי קרא לכל גדולי ירושלים והושיבן בבית אחד ולר"א ולר' יהושע במקום אחר מן דאכלין ושתין שרין מטפחין ומרקדים אמרי עד דאלין עסקין בדידהו נעסוק בדידן יבאו ונתעסקו בדברי תורה ירדה אש מן השמים והקיפה אותן אמר לון אבויה אבא גברין מה בתתם לשרוף ביתי אמרו לו ח"ו אלא יושבין היינו ומחברין דברי תורה מתורה לנביאים ומנביאים לכתובים והיו הדברים שמחים כנתינתן מסיני לא בשא נתנו אמר הושיל וכך כתה של תורה אם יתקיים הכן זהה לתורה אני מפריש ולפי שלא היתה כונתו לשמים לפיכך לא נתקיימו בו ובמקום שיש בגמרא שלנו אחורי הפרגוד יש לנסח מאחורי בית קדשי הקדשים עוד איתא התם שהיה רוכב ביום"כ שחל להיות בשבת ושמע כו' ומייתי ההוא דפרק קמא דקדושין (דף לט:) שלאה (ה) אחד שנטל הבנים ושילח את האם וכי אייתי נפל ומת ולא היה דורש כר' יעקב כדמייתי התם ועוד איתא שלאה לשון רבי יהודה הנחתום נתון בפי כלב והיינו גברא רבה דקדושין ורבי נתן אומר כשהיתה אמו מעוברת ממנו עברה לפני ע"ז והכיתה מאותו המין ואכלה והיה אותו המין (ו) (ה) מזדעזע בגופה (ו) כעבנא ובסוף אלה מתגוזת ואמרו לו לר"מ רבך אבאים אזל גביה ולבקרתי' וא"ל אזור בך אמר לי הדרגא מתקבלין אמר ליה והכתיב (תהלים ל) תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם בכה אלישע ונפטר א"ל מאיר דומה שממות תשובה נפטר (ה) וכי מן [דקנרוניה] ירדה אש מן השמים ושרפה אותו וא"ל לר"מ הא קבר דרבך [אוקיד אתא] וקא פרים גלימיה עליה ואמר ליי (פה) הלילה וגו' (רות ג) ליי פה בעולם הזה שדומה לליה והיה בבוקר לעולם הבא אם יגאלך טוב יגאל זה הקדוש ברוך הוא שנאמר טוב ה' לכל (תהלים קמה) (ט) יגאל ואם לא יחפוץ לגאלך וגאלתיך אנכי אמרו ליה (ט) אין [אמרין] לך בהיות עצמא למאן אתא בעי למקרבה קדמייתא לאחוך מו לרבך אמר לון מיקרב לרבי קדמוי ובמר כן לאבא א"ל ושמעינן לך א"ל ולא כן תנינן מלילין תיק הספר עם הספר מלילין אלישע בזכות תורתו: הא

יכול אני לבעול כמה בעילות בלא דם או דלמא דשמואל לא שביחא אמר להו דשמואל לא שביח (ב)(ג) וחיישינן שמא באמבטי עיברה והאמר שמואל (ד) כל שכבת זרע שאינו יורה כחץ אינו מזרעה (ה) מעיקרא נמי יורה כחץ הוה ת"ר (ו) מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהיה עומד על גב מעלה בהר הבית וראהו בן זומא ולא עמד מלפניו אמר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שנאמר (ז) ורוח אלהים מרחפת על פני המים כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת אמר להן רבי יהושע לתלמידיו עדיין בן זומא מבחוץ מכדי ורוח אלהים מרחפת על פני המים אימת הוי ביום הראשון הבדלה ביום שני הוא דהואי דכתיב (ח) ויהי מבדיל בין מים למים וכמה אמר רב אחא בר יעקב כמלא נימא ורבנן אמרי כי גודא דגמלא מר זוטרא ואיתימא רב אסי אמר כתרי גלימי דפריסי אהדדי ואמרי לה כתרי כסי דסחיפי אהדדי אחר קיצץ בנטיעות עליו הכתוב אומר (ט) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך מאי היא חזא מיטטרון דאתיהבא ליה רשותא (י) למיתב למיכתב זכוותא דישראל אמר גמירא (יא) דלמעלה לא הוי (יב) לא ישיבה ולא תחרות ולא עורף ולא עיפוי שמא חס ושלום ב' רשויות (יג) הן אפקוהו למיטטרון ומחיוהו שיתין פולסי דנורא א"ל מ"ט כי חזיתיה לא קמת מקמיה איתיהיבא ליה רשותא למימחק זכוותא דאחר יצתה בת קול ואמרה (יד) שובו בנים שובבים חוץ מאחר (טו) אמר הואיל ואיטריד ההוא גברא מההוא עלמא ליפוק ליתהני בהאי עלמא נפק אחר לתרבות רעה נפק אשכח זונה תבעה אמרה ליה ולאו אלישע בן אבויה את (יז) עקר פוגלא ממישרא בשבת ויהב לה אמרה אחר הוא שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה א"ל מאי דכתיב (יח) גם את זה לעומת זה עשה האלהים אמר לו כל מה שברא הקב"ה (יט) ברא כנגדו ברא הרים ברא גבעות ברא ימים ברא נהרות אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא ברא צדיקים ברא רשעים ברא גן עדן ברא גיהנם כל אחד ואחד יש לו ב' חלקים אחד בגן עדן ואחד בגיהנם זכה צדיק נטל חלקו וחלק חברו בגן עדן נתחייב רשע נטל חלקו וחלק חברו בגיהנם אמר רב משרשיא מאי קראה גבי צדיקים כתיב (יט) לכן בארצם משנה יירשו כתיב (כ) ומשנה שברון שברם שאל אחר את ר"מ לאחר שיצא לתרבות רעה מאי דכתיב (כא) לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז אמר לו (כב) אלו דברי תורה שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז (כג) ונוחין לאבדן ככלי זכוכית (כד) אמר לו ר"ע רבך לא אמר כך אלא מה כלי זהב וכלי זכוכית (כה) אע"פ שנשברו יש להם תקנה אף ת"ח אע"פ שסרח יש לו תקנה אמר לו אף אתה חזור בך אמר לו (כו) כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר ת"ר מעשה באחר שהיה רוכב על הסוס בשבת והיה רבי מאיר מהלך אחריו ללמוד תורה מפיו (כז) אמר לו מאיר חזור לאחריך שכבר שיערתי בעקבי סוסי עד כאן תחום שבת א"ל אף אתה חזור בך א"ל ולא כבר אמרתי לך כבר שמעתי מאחורי הפרגוד שובו בנים שובבים חוץ מאחר תקפיה עייליה לבי מדרשא א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו (כח) אין שלום אמר ה' לרשעים עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר לו (כט) כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך בורית נכתם עונך לפני עייליה לבי כנישתא אחריתי א"ל לינוקא

מסורת הש"ס

(א) [וחיישינן נמי אמרינן לקולא רש"י בכמה קנא. ד"ה ושמואל אמרן], (ב) [נדה מג.], (ג) [תוספתא פ"ג], ד) עי' כפי' המשניות להרמב"ם בפ"י דפנהדרין בהיסוד הבלפי, ה) אחרי"ג סכ"ד וע"ש ולאיתא בסם אלישע בן אבויה, ו) [עי' רש"י דפנהדרין לא. ד"ה יש להם כו'], ז) [ל"ל דיוסף ה'], ח) מספסף, ט) בתרס של תכיבה, י) [בכמה קנא:].

תורה אור השלם

1. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמָּיִם: בראשית א ב
2. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לָמָיִם: בראשית א ו
3. אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת בְּשָׂרֶךָ וְאַל תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה הִיא לְמָה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלֶךָ וְחִבֵּל אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: קהלת ה ה
4. שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים נְאֻם יְיָ כִּי אֲנִי בָּעַלְתִּי בָכֶם וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם אֶחָד מֵעִיר וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם צִיּוֹן: ירמיהו ג יד
5. בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה בְטוֹב וּבְיוֹם רָעָה רְאֵה גַּם אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים עַל דִּבְרַת שֶׁלֹּא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה: קהלת ז יד
6. תַּחַת בָּשְׁתְּכֶם מִשְׁנֶה וּכְלִמָּה יָרְנוּ חֵלְקָם לָכֵן בְּאַרְצָם מִשְׁנֶה יִירָשׁוּ שִׂמְחַת עוֹלָם תִּהְיֶה לָהֶם: ישעיהו סא ז
7. יִבְשׁוּ רֹדְפַי וְאַל אֵבֹשָׁה אֲנִי יֵחַתּוּ הֵמָּה וְאַל אֵחָתָה אֲנִי הָבִיא עֲלֵיהֶם יוֹם רָעָה וּמִשְׁנֶה שִׁבְרוֹן שָׁבְרֵם: ירמיהו יז יח
8. לֹא יַעֲרֻכֶנָּה זָהָב וּזְכוּכִית וּתְמוּרָתָהּ כְּלִי פָז: איוב כח יז
9. אֵין שָׁלוֹם אָמַר יְיָ לָרְשָׁעִים: ישעיהו מח כב
10. כִּי אִם תְּכַבְּסִי בֶּנֶתֶר וְתַרְבִּי לָךְ בֹּרִית נִכְתָּם עֲוֹנֵךְ לְפָנַי נְאֻם אֲדֹנָי אֱלֹהִים: ירמיהו ב כב

גליון הש"ס

גם' וחיישינן שמא באמבטי עיברה. עיין תוס' לעיל מ"ב פע"ב מהל' מיטות הלכה ד' ופרי"ז מהל' מ"ב הל' יג:

מוסף רש"י

ונוחין לאבדן ככלי זכוכית. לא שאין להם תקנה (אים להם תקנה להתיקן ולחזור לעשות מהן כלי) אלא שנפסדין בשעתן ואין מתקיימין (סנהדרין צא.).

רבינו חננאל

דכיון דחזא למטטרון דאתייהבא ליה רשותא חדא שעתא למיתב למכתב זכותא דישראל אמר גמירי דלמעלה באותו מקום אין שם ישיבה שמא שתי רשויות הן. יצתה בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאלישע אחר שגלוי וידוע לפניו שאינו חוזר בתשובה שלמה לעולם. שאילו היה חוזר לא היה נטרד שאין הפרגוד נעלת בפני בעלי תשובה מיד מחיוה למטטרון שתין פולסי דנורא. ת"ר שיש עליו דין אלא להראות לאלישע שיש לו אדון שהוא עליו וזה שאמר אחר משום ר' עקיבא כי רשע מתייסר בגיהנם חלקו וחלק הצדיק והצדיק זוכה בג"ע חלקו וחלק הרשע ואסמכוה אקרא זה לכן בארצם משנה יירשו ומשנה שברון שברם. ד"א לאו דסמכא הן וקרא מדרש הוא ולא עיקר. מיהו אית לן למימר שהמחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה ועונו גדול מאד הוא ועליו ועל כיוצא בו נאמר ומשנה שברון

עין משפט נר מצוה

א ומ"ר פ"ח מהלכות יסודי התורה הלכה יא):

הגהות הב"ח

(א) גם' אינו מוזכרת דלמא מעיקרא נמי יורה: (ב) שם דאמיהבא ליה רשותא הדא שעתא ביומא למיתב ולמיכתב זכוותא: (ג) שם שמא חס ושלום שמי רשויות יש בשמים מיד אפקוהו: (ד) שם תוך מאחר שידע בבודי ומרד בי אמר הוא לו ואיעריד כו' לתרגום דעה אמכח בכל"ל ותיכת נפק נמתק: (ה) שם כן אכויה את ששמך יצא בכל הארץ עקר פוגלא: (ו) שם כל מה שבאת הקב"ה בעולמו ברא כנגדו: (ז) שם לאבדן ככלי זכוכים כ"ב ס"א ת"ל האלהים אפילו בכלי חרס אבל ר"ע כו': (ח) שם ובלי זכוכים הללו אע"פ שנשתברו ים: (ט) שם אמר לו והלא כבר שמעתי: (י) שם ללמוד תורה מפיו כיון שהגיע לתחום שבת אמר לו מאיר: (כ) תוס' ד"ה ומחיוהו וכו' להודיע שאין לו יכולת יותר מאמריני כל"ל: (ל) ד"ה שובו וכו' והיה הוכ רבי מיה דאמרינן כל תלמיד דהוה חמי ליה משבח באורייתא הוה קטיל ולא עוד אלא דהוה על וכו' קמי ספרא והוה אמר מאן אלין יתבין עבדין הכא כו' וכיון דהוו שמעין כן הוון שבקין ליה ואזלון לון וקאמר ליה לרבי מאיר וכו' אר' עקיבא דרים ליה וה' ברך את איוב מראשיתו בזכות מצות ומעשים טובים שהיו ביה מרלאשיתו ומייתי ליה טוב אחרית דבר וכו' אלא טוב אחרית דבר כשהוא טוב מרלאשיתו ובו הוה המעשה אבויה אבי מגדולי ירושלים היה וביום שבא למהול אותו קרא לכל וכו' אמר ר"א לרבי יהושע עד דאלין עסקין וכו' נעסוק אנן בדידן וכו' אמר לון אבויה רבותי מה בתתם לשרוף את ביתי עלי אמרו לי ח"ו אלא יושבין היינו ומחברין בדברי תורה וכו' הדברים שמחים כנתינתן מסיני והיתה האש מלחך סביבותיו בלחיכתן מסיני נתינתן מסיני לא בתם נתנו אמר להן אבויה הוא לו וכו': (מ) באד' שלאה אדם אחד שנטל הבנים: (נ) באד' והיה אותו המין מפעפע בגופה כעבנא. נ"ב פירוש כאדם של עבנא: (ס) באד' דומה שממוך תשובה נפטר רבי מן דקנרוניה ירדה אש מן השמים ושרפה אותו וקבר אמרו ליה לרבי מאיר הא קיבראי דרבך אייקר מה עבד אתא וקא פרים: (ע) באד' טוב ה' לכל וא"ל לא כל"ל ותיכת יגאל נמתק: (פ) באד' אמרו ליה לר"מ אין אמרין וכו' אמר לון אנא מיקרב לרבי קדמוי:

לעזי רש"י

בשטונאד"י. מקלות.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com